

Zápis z 28. porady národní sítě IMPEL a 44. porady skupiny pro mezinárodní spolupráci konané na ředitelství ČIŽP dne 29. 11.2018

Přítomni: dle prezenční listiny

Ředitel ČIŽP přivítal účastníky, podělil se s nimi o své poznatky z konference IMPEL Next Generation, která se konala ve Zwolle dne 26. 9. 2018.

Lenka Němcová přivítala přítomné účastníky a obeznámila je s programem porady.

Informace o mezinárodní spolupráci na MŽP – Jana Ponocná, oddělení EU, MŽP

Co se týká spolupráce s EK, hlavní událostí roku 2018 byla listopadová návštěva komisaře pro životní prostředí, námořní záležitosti a rybolov Karmenu Vella v rámci Clean Air Dialogue v Praze. Součástí byla debata s odbornou veřejností či jednání se zástupci P ČR a zástupci vybraných resortů na vysoké úrovni. MŽP dále vedlo i k dalším otevřeným agendám průběžný dialog se zástupci EK (probíhal dialog na různých pracovních úrovních s útvary EK, především s DG ENV). V květnu se uskutečnilo v Praze jednání místopředsedy Evropské komise a komisaře pro energetickou unii Maroše Šefčoviče za účasti ministrů průmyslu a obchodu, životního prostředí a pro místní rozvoj. V rámci dialogu k iniciativě EIR Nature Dialog ČR navštívil v září Nicola Notaro (HoU DG ENV). Proběhlo také několik jednání na vyšší úrovni v Bruselu – např. v lednu k ovzduší za účasti ministra.

Za poslední půl rok proběhlo jedno jednání Rady pro životní prostředí na ministerské úrovni (9. říjen) a další je plánováno na 20. prosince. Největším úspěchem na říjnové Radě bylo dosažení obecného přístupu k návrhu nařízení stanovující výkonnostní emisní normy CO₂ pro nové osobní automobily a lehká užitková vozidla. Neformální zasedání ministrů proběhlo v říjnu v rakouském Grazu. Po rakouském předsednictví (do konce roku 2018) přebírá předsednictví Rumunsko (do poloviny roku 2019). Prioritami RO PRES jsou klima a dekarbonizace, snižování emisí CO₂ u HDV, dlouhodobá strategie snižování emisí skleníkových plynů, pitná voda, opětovné využívání vody, implementace 2030, biodiverzita. Před volbami do Evropského parlamentu a krátce po brexitu je plánováno na 9. května jednání o budoucím směřování EU v Sibiu. Brexit a končící mandát EK budou rumunské předsednictví silně určovat.

Informace z jednání Expertní skupiny IMPEL pro přesahové přístupy a nástroje a o Valném shromáždění, které se bude konat 10. 12. – 12. 12. ve Vídni – Lenka Němcová, ŘČIŽP

Informace z jednání Expertní skupiny IMPEL pro přesahové přístupy a nástroje

Byly podány informace z Výborů IMPEL, v letošním roce je daleko více práce než obvykle – pořádání extra Valného shromáždění v Bruselu, příprava konference atd. Jednání Výboru se letos konala v lednu v Miláně, v květnu v Athénách, v červenci v Bělehradě a v říjnu v Utrechtu.

Dále proběhla informace o práci komunikační skupiny IMPEL. V roce 2018 bylo uveřejněno 21 tiskových zpráv a 43 informací, nyní byl vydán elektronický newsletter k IMPEL konferenci ve Zwolle, lze ho nalézt na: www.impel.eu/2018conference/index.html. Dále bylo aktualizováno video o IMPEL, které je možné nalézt zde: www.impel.eu/about-impel/ Tento rok bude vybráno pět jazyků, do kterých budou přeloženy titulky k filmu, další překlady proběhnou příští rok. Překlad musí zajistit členský stát, IMPEL bude hradit vložení titulků do videa.

Nyní jsou schváleny tři externí projekty financované mimo rozpočet IMPEL:

1. GIZ Balkans (kriminalita v oblasti odpadů a přírody) – školení pro policii, státní zástupce a soudce – do 31. 12. 2018, celkový rozpočet 430 000,- €
2. Waste force – navazuje na dva projekty DOTCOM a Blockwaste, možnost překrývání se s prosazovacími akcemi, rozpočet 700 000,- €
3. SWEAP – prosazovací akce, školení, nahrazuje IMPEL prosazovací akce, rozpočet 250 000,- € na pět let, stejný tým jako v IMPEL projektu

Nové financování IMPEL společně s EUFJE a ENPE, kde by IMPEL měl působit jako koordinátor. Projekty by měly být delší nejdříve na 2, poté na 4 roky, 100 % budou hrazeny projekty, které budou mít za cíl budování kapacit, ale ostatní projekty budou spolufinancovány pouze z 55 – 60 %, což je méně než dnes (70 %). IMPEL by ztratil nezávislost, stal by se součástí sdružení sítí.

V roce 2018 se konaly IRI na Azorských ostrovech a ve Slovinsku, příští rok se předběžně počítá s IRI na Slovensku, v Estonsku, Řecku a „modrým IRI“ v Itálii.

Na Valném shromáždění bude navržen projekt na budování kapacit a školení, výsledkem by měl být Víceletý pracovní program IMPEL, včetně financování. V rámci projektu by měly pracovat tři pracovní skupiny. Pracovní skupina 1 bude mít za úkol zpracovat víceletou strategii, pracovní skupina 2 se bude zabývat znalostním a inovačním centrem a výsledkem práce této skupiny bude vypracování studie proveditelnosti a pracovní skupina 3 se bude zabývat nástroji a jejím výstupem bude zpráva. V rámci projektu proběhnou i 2 mini konference, kde bude informováno o zjištěních a výsledcích práce skupin. Konečné rozhodnutí padne nejpозději v prosinci 2019.

Novým předsedou IMPEL expertní skupiny pro přesahové nástroje a přístupy a předsedou a na další dva roky byl opět zvolen Simon Bingham z Velké Británie, který informoval, že pokud nebudou na Valném shromáždění změněna pravidla IMPEL, nebude moci Velká Británie po brexitu být členem organizace IMPEL.

Příští jednání expertní skupiny IMPEL se bude konat od 22. 5. do 24. 5. v Praze na České inspekci životního prostředí.

Informace o Valné shromáždění IMPEL ve Vídni

Na Valném shromáždění IMPEL bude představen přehled aktivit ECA a jejich návaznost na poziční dokument „Next Generation IMPEL“, Zpráva prezentovaná na Fóru ECA a poziční dokument „Next Generation IMPEL“. Bude informováno o setkání Výboru IMPEL s EK, ohledně budoucího financování, proběhne diskuse, na jejímž konci bude rozhodnuto o budoucím financování.

Budou schváleny zprávy projektů z roku 2018:

- Finanční závazky
- IRI program (včetně zpráv z IRI na Azorských ostrovech a ve Slovinsku)
- Prosazovací akce (včetně Konference o odpadech a přeshraniční přepravě odpadů)
- Znovu využití městských vod
- Povolování a inspekce podle čl. 6.3 směrnice o stanovištích
- Implementace IED a Dělání správných věcí pro povolování podle IED
- Prosazovací akce (včetně Konference o odpadech a přeshraniční přepravě odpadů)
- Nástroj: Kombinovaná příručka pro Dělání správných věcí
- Zpráva a příručka projektu plánování rozvoje řek
- Kriminalita v oblasti vod
- Finanční závazky pro ekologickou újmu – praktický průvodce

Bude představen návrh na zvýšení rezervního fondu a projekt Mapování agentur ŽP. Velká Británie bude informovat o možném členství po brexitu, dále proběhne volba předsedy a místopředsedy IMPEL a vedoucích expertních skupin. Bude informováno o setkáních Výboru IMPEL s EK v roce 2018, spolupráci s ostatními sítěmi a setkáních Výboru IMPEL s členskými organizacemi, které proběhlo v roce 2018 s těmito organizacemi:

- Řecké ministerstvo ŽP a dalšími agenturami
- Srbské ministerstvo zemědělství a ochrany ŽP
- Regionální sekretariát Azorských ostrovů

Dále bude podána informace ze sekretariátu, informace o Výroční zprávě IMPEL 2018 a o finančních záležitostech.

Budou schvalovány navržené projekty z jednotlivých expertních skupin:

Expertní skupina pro průmysl a ovzduší:

- Nařízení k suchozemské těžbě ropy a plynu
- Podpora implementace směrnice o průmyslových emisích a BAT závěry 2019
- Poučení z průmyslových havárií

Expertní skupina pro přesahové přístupy a nástroje:

- Kritéria pro hodnocení ekologické újmy
- Mini konference o technologiích 2019
- Komunikace v případě havárií
- IRI šablona 2019

Expertní skupina pro vodu a půdu:

- SWETE
- Integrovaný přístup k ochraně vod a znovu využití městské vody
- Kriminální činy v oblasti vod
- Znečištění důlních vod a dopad

- Prioritizace inspekcí v zemědělství
- Konference o půdě a vodě spojená s jednání expertní skupiny

Expertní skupina pro odpady a přeshraniční přepravu odpadů:

- NCP Nejlepší praxe a konference 2019
- Odpadové hospodářství a oběhová ekonomika
- Plasty a „Čínský zákaz“
- Recyklace lodí
- EWEN – evropská WEEE prosazovací síť

Expertní skupina pro přírodu

- IKB výměna informací (IMPEL ESIX)
- Turismus za účelem lovu
- Vývoj plánovacího nástroje pro inspekce v rámci Natura 2000
- Jednání expertního týmu a aktivity sítě
- UE plán o nelegálním obchodu s ohroženými druhy živočichů a rostlin

Informace z CENIA – Jiří Valta

CENIA mění organizační strukturu od 1. 1. 2019, bude vynechán jeden stupeň řízení (ředitelé úseků), úseky budou zrušeny, tím se posílí kompetence vedoucích oddělení i zaměstnanců. Dochází k reorganizaci VaV a zavádí se nové výzkumné oblasti. Rozšiřuje se spolupráce s resortními organizacemi.

Výzkumné aktivity:

- Socio-ekonomický pohled na OH – změna přístupu k regulaci OH – firmy mají krátkodobý pohled
- Složení směsného komunálního odpadu
- Bezpečnostní zařízení v odpadovém hospodářství – vybavení odpadových zařízení, požáry skládek
- Sledování dlouhodobého vlivu těles skládky na okolní prostředí

Nově připravované projekty:

- ISOH 2
- ISPOP 2
- TAČR (2019 – 2022) rozvoj metodik pro reporting emisí a propadů skleníkových plynů a jejich projekcí, včetně projekcí tradičních polutantů
 - Metodika
 - Stock-flow model vybraných skupin odpadů v rámci odpadového hospodářství ČR
 - Návrh monitorovacího programu pro sledování složení směsného komunálního odpadu
 - Národně specifická metodika pro stanovení faktoru F (podíl metanu ve skládkovém plynu) ve zdrojové kategorii 5.A.1 (emise ze skládek)
 - Národně specifická metodika výpočtu emisí domácího kompostování pro kategorii 5.B. biologické nakládání s odpady
 - Národní metodika výpočtů emisí z kategorie 5.B.2. Anarobní digesce odpadů
 - Národní metodika výpočtu emisí z kategorie 5.C.2 Otevřené spalování odpadů

Nové závěry o BAT – vlna přezkumů IP

- Zpracování odpadů (20. 8. 2018) – dopad na deemulgační a neutralizační stanice, pseudo-kompostárny (rozdíl mezi kompostárnou vyrábějící kompost a zařízením na úpravu BRO s využitím dalších materiálů (kaly, popílky, ...) s výstupem do rekultivačních materiálů, apod.
- Spalování odpadů (připravuje se, mnoho připomínek od ČS a profesních organizací). Bude vydána technická informace. Připravované limity se dostávají na hranici chyby měření.

Projekt iCUD, možnosti využití UAV v inspekční praxi - Martin Marko, OOH Ř-ČIŽP

Prezentace zaměřená na využití UAV (dronů) v inspekční praxi, včetně ukázek snímků a digitálních výstupů (3D modely, digitální modely terénu/povrchu, termální snímky) z projektu iCUD 2018. Tento projekt se týká nejen snímkování bezpilotními prostředky, ale také využitím dat z programu COPENICUS. V rámci prezentace byly uvedeny základní legislativní požadavky pro profesionální používání UAV v rámci státní správy, zejména v souvislosti s „leteckými pracemi“ a „leteckými činnostmi“ pro vlastní potřebu. V poslední části přednášky byla uvedena ukázka snímků a fotografie malého dronu – DJI „Mavic Pro“ (verze I).

Informace z IMPEL projektu „Implementace WEEE 2 – Martin Zemek, ČIŽP Ř

Příspěvek z workshopu k elektroodpadům, který byl zaměřen na implementaci a prosazování přílohy VI směrnice o OEEZ v členských státech (MS), nebezpečné vlastnosti odpadů s ohledem na nebezpečnou vlastnost HP14, nebezpečné součásti v elektrozařízení v souvislosti se zpracováním elektroodpadů a provádění a prosazování omezení týkajících se odpadních plastů obsahující brómované zpomalovače hoření. Cílem projektu je především zlepšit provádění a prosazování směrnice o OEEZ se zvláštním důrazem na:

- implementaci přílohy VI směrnice o OEEZ v členských státech
- sdílení znalostí o způsobech řešení nebezpečných látek (BFR – POPs látky) v OEEZ v souvislosti s recyklací se zaměřením na úlohu a možnosti inspekčních orgánů;
- získání přehledu o klasifikaci OEEZ a vytvoření jednotného pokynu pro klasifikaci;
- získání přehledu o tom, jak právní ustanovení týkající se omezení a odstranění BFR z OEEZ bylo provedeno a prosazováno v členských státech;
- přehled a posuzování HP14 podle nařízení 2017/997 v členských státech;
- harmonizace v přístupu ke klasifikaci částí odstranění z elektrozařízení, zejm. pro účely přeshraniční přepravy odpadů.

V rámci projektu vzniknou samostatné guidance určené pro regulátory a inspekční orgány a závěrečné zprávy týkající se přílohy VI směrnice o OEEZ, problematiky odpadních plastů obsahující BFRs a klasifikace částí odstranění z elektrozařízení, zejm. pro účely přeshraniční přepravy odpadů.

Informace z Evropské chemické agentury – Oldřich Jarolím, ČIŽP, Ř

O. Jarolím se ve svém příspěvku věnoval aktuálním informacím z fóra pro prosazování Evropské agentury pro chemické látky. Nejdříve představil závěry 2. konference o prosazování chemických předpisů, která se konala v Bruselu. Dále hovořil o tématech zainteresovaných stran, která byla zmíněna na otevřeném jednání fóra (za účasti zástupců průmyslu a

nevládních organizací). Na závěr se věnoval problematice registrace látek v dovážené pyrotechnice.

Informace o IMPEL projektu „Plánování rozvoje řek“ - Dan Grůza, ČIŽP OI Ostrava

Jednání bylo zaměřeno prioritně na diskuzi nad návrhem směrnice (pokynů) pro plánování rozvoje řek (Guideline on River Development Planning) a k výměně dobrých zkušeností mezi účastníky. Jednáním předcházela exkurze na vodní elektrárnu Eddersheim na Mohanu s prezentací a podrobnou diskusí o ochraně migrujících ryb (rybí přechody, pokusy a tvary lopatek Kaplanovy turbíny). Zajištění migrace ryb je považováno za jednu ze stěžejních podmínek dosažení dobrého statusu povrchových vod. Ze strany českého zástupce byly prezentovány zkušenosti z členství v pracovní skupině Plánu Povodí Odry doplněné krátkou fotografickou dokumentací z rozdílných úprav toků.

Informace o IMPEL konferenci a o workshopu v rámci projektu „Implementace směrnice o průmyslových emisích a BAT v cementářském průmyslu – Helena Kameníčková, OI Ostrava

IMPEL konference

Dne 26.9.2018 se ve ZWOLLE uskutečnilo setkání odborníků, specialistů a pracovníků státních orgánů pracujících v oblasti dodržování, provádění a prosazování předpisů v oblasti životního prostředí. Byly představeny osvědčené postupy, případové studie a know-how pro zlepšení práce v oblasti ochrany ŽP členům IMPELu a účastníci byli seznámeni s inovativními metodami pro inspekční činnosti, a to používání satelitních monitorovacích systémů, a s výhodami a nevýhodami používání dronů a možnosti využívání systému IRAM pro hodnocení významnosti rizik z hlediska ochrany pro životní prostředí. Byl hodnocen současný stav aktivit IMPELu a na základě diskuse o implementaci dokumentu IMPEL: "Další generace IMPEL", byl navrhnout další směr a ambice v souladu s iniciativou Evropské komise pro zajištění ochrany životního prostředí. Důraz byl kladen na spolupráci s novými iniciativami (Environmental Compliance Assurance Initiative– Akční Plán) a na účelnost spolupráce se zúčastněnými stranami a strategickými partnery, kteří působí v řetězci dodržování environmentálních předpisů (spolupráce a společné projekty s EnviCrimiNet). Byly představeny záměry ohledně možnosti zvyšování znalostí a dovedností určené nejen pro členskou základnu IMPEL ale i pro širší veřejnost. Účastníci byli seznámeni s veřejným portálem MOOC (Massive Open Online Courses) provozovaný estonskou organizací EUROSAT WGEA a online nástrojem IMPEL pro inspekce a povolování dle Směrnice o průmyslových emisích (projekt DTTR).

Workshop k projektu „Implementace směrnice o průmyslových emisích a BAT v cementářském průmyslu“

V rámci workshopu byl představen rakouský přístup k procesu povolování dle směrnice IED (o průmyslových emisích). Na to navázala informace o konkrétním případě povolování, a to pro zařízení „Cementárna“. V tomto zařízení byla vykonána společná inspekce (účast GB, NL, AUS), účastníci byli o průběhu a výsledku inspekce informováni. Inspektoři hodnotili kladně dobrou spolupráci při přípravě podkladů a dobrou vzájemnou komunikaci nejen s provozovatelem, ale

i mezi povolujícími orgány a provozovatelem. V zařízení je možno spolu spalovat odpady (i kyselé kaly), na toto je vydáno zvláštní povolení. Jako plus bylo hodnoceno:

Záchyt rtuti na uhlíkovém filtru, pořádek v provozu a jako mínus krátký komín a by-pass na TZL. Dále byla diskutována problematika spolu spalování odpadů dle směrnice IED, problematika podstatných změn a nových zařízení. Proběhla diskuse o dalších možných společných inspekcích, byl zpracován návrh, který bude předložen k další diskusi pro přípravu aktivit na příští rok. V rámci plánu činnosti pro rok 2019 byly stanoveny priority k navrženým projektům.

Informace z jednání Interpolu o nelegálním kácení lesů a obchodování s dřívím – Pavel Džubera, ČIŽP Ol Ostrava

Forestry Crime Working Group (FoCWG) má za cíl zapojit země do mezinárodních a národních projektů zaměřených na kriminalitu v lesích a při obchodu s nelegálně vytěženým dřívím, je to fórum pro výměnu informací a dobrých praktik a zajišťuje podporu, vedení a kapacity pro projekty vedené INTERPOlem, zaměřené na kriminalitu v lesích. Kolem 15 – 30 % lesů je těženo nelegálně, což má katastrofální ekonomické, environmentální a sociální následky. Nelegální trh s dřívím dosahuje cca 51 – 152 miliard USD za rok. Norway's International Climate Initiative mimo jiné finančně podporuje některé projekty týkající se kriminality v lesích a obchodu s dřívím. Podle ní je 70 – 80 % těženo nelegálně. V přímé souvislosti s výše uvedeným dochází k vraždám, korupci, podvodům, praní špinavých peněz a jsou těženy druhy CITES.

International Consortium of Investigate Journalists – ICIJ slouží pro vyhledávání pomocí klíčových slov, lze si nahrát databázi, dvojité kontrola dat a k některým společnostem existují i dokumenty ke stažení. Někdy společnost, která je registrována v daňovém ráji, má bankovní účet v zemi, která daňovým rájem není. Zatím se využívala hlavně na nelegální těžby nerostů. ICIJ neprovádí servis pro státy nebo národní či jiné instituce, každý si musí najít data v databázi sám. Je ale obtížné hledat peněžní toky v databázích, dat je tam obrovské množství a nikdo nikdy nerozklíčuje všechna.